

T

A

Č

R

Výzkum užitečný pro společnost

Diskuse k přípravě programu Národní centra kompetence

Vladimír Mařík

Předseda Výzkumné rady TA ČR

Technologická agentura ČR

16. 8. 2016

Cíl a program jednání

- **Cílem** jednání je
 - informovat o počátcích přípravy programu
 - představit **koncept programu**, jeho základní strukturu a zaměření
 - seznámit s **otevřenými otázkami**
 - informovat o **dalším postupu**
 - **otevřít diskusi k programu** a zapojit do jeho přípravy relevantní aktéry, získat další náměty a návrhy k rozpracování programu
- **Program** dnešního jednání
 - představení konceptu programu (cca 20 minut)
 - představení variant právních forem (7 min.)
 - představení britského programu Catapult (7 min.)
 - představení rakouského programu Comet(7 min.)
 - diskuse (cca 2 hodiny)

Příprava programu Národní centra kompetence

- **V dubnu 2016** se uskutečnilo **vstupní jednání** k přípravě NCK
 - zástupci Výzkumné rady TA ČR, Předsednictva TA ČR a Kanceláře TA ČR
 - cílem bylo definovat základní ideu nového programu a sestavit pracovní skupinu rozšířenou o externí experty
- Následovaly **další tři jednání pracovní skupiny**
 - zástupci TA ČR a Rady programu Centra kompetence. Cílem bylo:
 - představit výsledky interim hodnocení CK
 - prezentace přehledu zahraničních zkušeností získaných v rámci pracovní skupiny v TAFTIE
 - přehled zkušeností z britských Catapult center
 - diskuse k základní myšlence Národních center kompetence.
- **V červnu 2016** byl předložen první návrh záměru programu NCK na Výzkumnou radu TA ČR.
- V současné době jsou zpracovávány podkladové analýzy

Koncept programu - Doba trvání a cíl

- **Název:** Národní centra kompetence
- **Doba trvání programu** se předpokládá v letech 2018 - 2030, tj. 13 let
 - Výběr témat/věcného zaměření center a veřejná soutěž poprvé v roce 2017
- **Cílem programu** je zvýšení efektivity a kvality výsledků aplikovaného výzkumu a transferu technologií v perspektivních oborech a zvýšení konkurenceschopnosti podniků a posílení excelence a aplikační relevance výzkumných organizací.
- **Nástrojem** pro dosažení tohoto cíle je vybudování dostatečně stabilní a dlouhodobé infrastruktury aplikovaného výzkumu (v podobě národních center kompetence, dále také NCK), a to prostřednictvím koncentrace již existujících výzkumných kapacit a nastavení jejich silné orientace na aplikaci výsledků jejich výzkumu v praxi.

Koncept programu - Dílčí cíle

Mezi dílčí cíle programu patří:

- propojení stávajících nejlepších výzkumných center včetně center vzniklých v rámci VaVpI, koncentrace excelentního inovačního potenciálu
- podpora dlouhodobé, stabilní spolupráce se silným interdisciplinárním nábojem
- důraz na aplikovatelnost výsledků a na propojení s praxí
- vytvoření páteřního systému pro potenciální vybudování obdoby Fraunhoferovy společnosti

Koncept programu - Zaměření

- Program je zaměřen na vznik cca 5 - 8 velkých komplexních průmyslově orientovaných center s mezinárodním přesahem a potenciálem přelomových inovací.
- Budování kolem úspěšných osobností.
- Dlouhodobé financování alespoň na 8 let.
- Provázání úspěšných existujících center a infrastruktur do jednoho integrovaného systému.
- Propojení dosud navzájem nekomunikujících odvětví.
- Interdisciplinarita.
- NCK by neměla být pouhým pokračováním stávajících Center competence.

Koncept programu - Odůvodnění

Nezbytná koncentrace a integrace existujících výzkumných kapacit.

- Odstranit nadbytečnou administrativní zátěž na výzkumné pracovníky bez ohledu na náročnost a velikost projektů – hledání efektivních forem na základě zahraničních zkušeností
- Využít osobností/lídrů k prohloubení spolupráce VO s průmyslovou praxí

Koncept programu – Principy fungování (1/1)

- Vznik jako instituce s právní subjektivitou (tj. s vlastním IČO).
- Budování kolem respektovaných osobností.
- Flexibilita při navazování a ukončování spolupráce / partnerství.
- Vysoká autonomie jednotlivých NCK.
- Kontrola ze strany Rady programu NCK, kterou by jmenoval TA ČR (1/3 zástupců průmyslové sféry, 1/3 z akademického prostředí a 1/3 ze zástupců státu včetně TA ČR).
- Na řízení “instituce” se bude podílet tzv. “konsorciální rada”, ve které budou mj. zástupci průmyslu / soukromého sektoru.

Koncept programu – Principy fungování (1/2)

- Základem NCK je samostatná instituce:
 - management + koordinační pracovníci,
 - možnost připojení dalších partnerů,
 - dostane finanční prostředky na provoz,
 - výzkumné aktivity si bude najímat (smluvně), dle inspirace např. Catapult center ve Velké Británii,
 - TA ČR stojí nad NCK, neřeší uzavírání smluv,
 - Model financování samotného výzkumu by mohl být obdobně jako u podprogramu 1 programu GAMA.
- Centra virtuální, dynamicky propojující ty nejlepší týmy v rámci ČR.
- Nutno nastavit kritéria pravidelného hodnocení NCK (např. 2 – 4 letá perioda), viz samostatný odstavec dále v textu.

Koncept programu Principy výběru témat/ věcného zaměření

- Kombinace principů *bottom-up* a *top-down*.
- Výchozí jsou potřeby společnosti, průmyslu, sféry služeb, se silnou účastí SPD a dalších asociací.
- Nutný soulad s klíčovými strategickými dokumenty ČR (zejména NP VaVaI 2016 a Národní RIS3 strategií).
- Využití zkušeností a principů mezinárodního hodnocení.
- Přizvání významných osobností ze zahraničí.
- Celkově je předpokládán vznik 5 - 8 center.
- Možnost rozfázování (např. v prvním kole může být vybrána většina center a v případném druhém kole mohou být dovybrána 1 - 2 další centra).
- Nesmí docházet k významnějším překryvům kompetence – později na základě zkušeností stanovit dlouhodobější ukotvení. Zároveň bude přihlédnuto k synergiím multidisciplinárního výzkumu.

Koncept programu Výběrový a schvalovací proces

1. Stanovení témat / věcného zaměření jednotlivých center.
2. V 1. kole soutěže podávají návrh na zřízení NCK osobnosti (stručný projektový záměr, včetně výsledků a zkušeností, ideální spojení 2-3 osobností do jednoho předkladatelského týmu).
3. Výběr cca 20 záměrů ve vhodném odborném rozložení. Následovat bude plný návrh projektu dle navrženého zadání. Vybraní vedoucí budou mít měsíc na podání připomínek k úplnému zadání. TA ČR je s nimi probere a poté vydá finální zadání. Na jeho zpracování by měla být lhůta cca 2-3 měsíce.
4. Ve 2. kole dojde k výběru na základě negociací.

Výběr a negociace budou koordinovány Radou programu NCK. Zapojeny budou významné osobnosti z relevantních oblastí výzkumu (z průmyslu, ze zahraničí?)

Koncept programu - Hodnocení

- Průběžné hodnocení se plánuje provádět pravidelně 1 x za 2 roky formou peer review.
- Principy, indikátory a kritéria hodnocení:
 - Kvalitní peer review s uvažováním dopadů na ekonomiku a excelenci
 - posouzení mezinárodní excellence,
 - objem zakázek smluvního VaV,
 - počet uplatněných patentů,
 - objem licenčních poplatků,
 - počet spolupracujících subjektů aplikační sféry s výzkumnými organizacemi,
 - podpora start-upů,
 - **nutné důkladně promyslet, upřesnit a jasně definovat.**

Koncept programu - Financování

- Poskytovatel definuje uznatelné náklady v souladu se zákonem.
- Nedílnou podmínkou poskytnutí podpory bude zajištění významné části finančních prostředků z jiných zdrojů (např. od velkých firem, z EK,...).
- Míra podpory bude stanovena na projekt jako procento z celkových uznatelných nákladů podle Nařízení a nepřekročí nejvyšší povolenou míru podpory určenou Nařízením.
- Předpokládá se flexibilní systém financování (podrobné plány činnosti budou v odpovědnosti samotných NCK).

Koncept programu – Příjemci podpory

- *Organizace pro výzkum a šíření znalostí* (dále jen „výzkumné organizace“) – subjekty, které splňují definici výzkumné organizace podle čl. 2 odst. 83 Nařízení, a které řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky, a prokáží schopnost projekt spolufinancovat z neveřejných prostředků.
- *Podniky* – právnické i fyzické osoby, které podle Přílohy 1 Nařízení vykonávají hospodářskou činnost a které řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky a prokáží schopnost projekt spolufinancovat z neveřejných prostředků.

- Jak vnímáte **cíle a zaměření programu**?
- Jaká byste navrhli **kritéria výběru osobností a témat/ věcného zaměření**?
- Jaký byste navrhli princip **financování**, rozdělování prostředků a **realizace** dílčích výzkumných projektů?
- Jaký máte názor na **nastavení právní formy/ subjektivity NCK**?
- Jaká jsou **hlavní rizika** spojená s realizací programu?
- Další **komentáře / náměty**?

T A
Č R

Děkujeme za pozornost!

Web: www.tacr.cz

